

Hypofysaire Dwerggroei

Een groter probleem dan u denkt!

Hypofysaire Dwerggroei is een ernstige, recessief overerfbare aandoening die voorkomt bij de Duitse Herdershond, de Zwitserse Witte Herdershond, de Saarlooswolfhond, de Tsjechoslowaakse Wolfhond en de Karelische Berenhond...

Hypofysaire Dwerggroei werd bij de Duitse Herdershond voor het eerst beschreven in 1952 door de Universiteit van Hannover, Duitsland. Later werd onderzoek naar de afwijking gedaan in Denemarken en Australië, in beide gevallen na een duidelijke stijging van het aantal gevallen na de import van fokdieren (dragere van de afwijking) uit Duitsland en Engeland. Inmiddels wordt de dwerggroei bij de Duitse Herdershond gemeld uit 26 landen.

De laatste 15 jaar is intensief onderzoek gedaan naar de afwijking aan de faculteit Diergeneeskunde te Utrecht. Men slaagde erin het gen te vinden dat de afwijking veroorzaakt en daardoor was het mogelijk een gen-test te ontwikkelen, waarmee ogenschijnlijk gezonde dieren kunnen worden getest op dragerschap. Helaas wordt de ernst van de afwijking en de frequentie van voorkomen sterk onderschat. Daarnaast geeft niet iedere fokker openheid over het fokken van een dwerg. Maar... als slechts 1% van de pups dwerggroei heeft, is al 18% van de populatie drager van de afwijking. Als ieder fokdier wordt getest, hoeven er geen honden meer geboren te worden met deze levensbeperkende aandoening!

Waarom herkent u een dwergje in het nest?

De pup blijft achter in groei (variërend van ietsje kleiner tot extreem); extra aanleggen en eventueel bijvoeden ten spijt. Ook in ontwikkeling zal de pup later zijn dan de nestgenoten (oortjes en oogjes). De vacht is dik en pluizig.

De pup vertoont slomer gedrag en is minder fanatiek als het om moedermelk gaat. Naarmate de pups ouder worden, is het verschil duidelijker te zien.

Een volwassen dwerg (onbehandeld) varieert in gewicht van 5 tot 20 kg. Een volwassen gezonde herdershond weegt al gauw 35 kg! Een onbehandelde dwerg wordt grotendeels kaal.

Dragers en lijdere

Als een pup met dwerggroei wordt geboren is gelijk duidelijk dat beide ouders drager zijn van de afwijking. In theorie is dan 25% van het nest dwerg, 50% drager, en 25% vrij. Wordt een drager gekruist met een niet-drager, dan zal 50% van de pups weer drager zijn van deze afwijking. De dragere zien er echter precies zo uit als de gezonde honden en zijn ook niet ziek.

♦ Saarlooswolfhond dwerg Saartje, de naamgever van de stichting...

Dwergere zijn wel ziek!

Het grootste deel van de dwergpups overlijdt in de baarmoeder of in de eerste week na de geboorte. De naar schatting 10% overlevende dwerghonden heeft een gemiddelde levensverwachting van slechts 4 jaar. Dat zijn gelijk de belangrijkste redenen dat dwerghonden maar zelden worden gezien. Het is onterecht om daarop te baseren dat er ook maar weinig dragere zullen zijn. Bij de Saarlooswolfhond ligt het percentage dragere op 15% van de tot nu toe geteste populatie. Bij de Tsjechoslowaakse Wolfshond is dat 20% (stand: januari 2010). Aan te nemen is dat dit bij de andere rassen ook het geval zal zijn.

• Een zes maanden oude Duitse Herdershond dwerg in Amerika naast een volwassen Duitse Herder.

LAAT FOKDIEREN TESTEN

De gemiddelde levensverwachting van een dwerg is slechts 4-5 jaar! Het aantal dragers binnen de ogenschijnlijk gezonde populatie ligt rond de 15 - 20 %. Het is dus zaak om te voorkomen dat honden met deze levensbeperkende afwijking worden geboren, en dat is eigenlijk heel simpel: Laat uw fokdieren in 'Utrecht' testen!

vruchtbaar (reuen hebben vaak één of twee niet ingedaalde testikels; teefjes zijn vaak en langdurig loops terwijl er geen eisprong optreedt).

Behandeling

De behandeling bestaat idealerwijs uit het toedienen van groeihormoon en schildklierhormoon. Schildklierhormoon is geen probleem, maar groeihormoon wel. Sinds 2004 kan een beperkt aantal honden aan de faculteit Diergeneeskunde te Utrecht worden behandeld met groeihormoon. Door de behandeling zullen de organen beter ontwikkelen en behoudt de hond zijn of haar vacht. De pup groeit natuurlijk ook beter, maar dat is bijzaak. Het tekort aan schildklierhormoon moet levenslang worden aangevuld met tabletten.

Fokdieren laten testen

Voor de genetische test is 4 ml bloed nodig dat moet worden opgevangen in een bloedbuis met EDTA als anti-stollingsmiddel. Dit bloedmonster moet per post worden opgestuurd ter attentie van:

Dr. H.S. Kooistra, Departement Geneeskunde van Gezelschapsdieren, Yalelaan 108, 3584 CM Utrecht. Naast het bloedmonster moet een kopie van de stamboom worden opgestuurd en zal de dierenarts zich garant moeten stellen voor de

Tekort aan hormonen

Doordat een deel van de hypofyse niet is ontwikkeld ontstaat een tekort aan groeihormoon (GH), schildklierstimulerend hormoon (TSH), prolactine en de geslachtshormonen luteïne hormoon (LH) en follikel stimulerend hormoon (FSH). Door het tekort aan groeihormoon (GH) blijft de hond klein, maar ontwikkelen ook de organen minder

goed, waardoor nogal eens chronisch nierfalen ontstaat. Tekort aan thyreo-troop stimulerend hormoon (TSH) zorgt voor een traag werkende schildklier met bijbehorende gevolgen, waaronder sloom en futloos gedrag. Onbehandelde hondjes worden grotendeels kaal. Dwerghonden hebben vaak infecties van de huid. Deze huidinfecties gaan gepaard met jeuk. Meestal zijn de honden on-

• Een Tsjechoslowaakse Wolfhond dwerg op volwassen leeftijd. Onbehandeld en dus kalend.

• De Tsjechoslowaakse Wolfhond dwerg Jazhi, circa 6 weken oud met een nestgenoot.

• De Saarlooswolfhond Saartje, circa 10 maanden, nog onbehandeld en kalend.

• Een Saarlooswolfhond dwerg circa 6 weken oud met een nestgenoot.

correcte identificatie van de hond. De kosten van deze nogal arbeidsintensieve test bedragen € 100,- (exclusief BTW).

Als er geen sprake is van dragerschap ontvangt u een certificaat waarop staat dat uw hond vrij is van deze erfelijke afwijking. Uiteraard

geeft een dergelijk certificaat een meerwaarde aan uw hond.

Stichting Saartje zet zich in

De Stichting Saartje, vernoemd naar de Saarlooswolfhond dwerg van de oprichtster, zet zich in om iedereen die bij de getroffen rassen betrokken is te informeren over het voorkomen van de afwijking en over de behandelopties voor honden die met deze afwijking worden geboren.

Zij verzorgen onder andere lezingen (in hun centrum in Soest of op locatie) en geven advies aan fokkers en eigenaren van dwerghonden. Ook als u een dwerg wilt laten inslapen horen zij dit graag in verband met wetenschappelijk onderzoek. Indien nodig zijn zij bereid een hond met deze groeistoornis op te nemen en te behandelen.

Om een beter inzicht te krijgen in het aantal dwerghonden hopen zij dat als u zelf een dwerg heeft of er een kent, u dat aan de Stichting Saartje wilt melden. Uiteraard wordt informatie vertrouwelijk behandeld en uitsluitend met toestemming gepubliceerd.

Sterk onderschat

De ernst van de afwijking en de frequentie van voorkomen worden

overigens sterk onderschat. Veel fokkers en adviserende instanties denken bijvoorbeeld door stamboomonderzoek dwerggroei te kunnen uitsluiten. Helaas geeft dit geen garanties. Doodgeboren of fading puppy's zouden dwerg kunnen zijn, maar worden daarop vrijwel nooit onderzocht. Ook goede en serieuze fokkers kunnen op deze manier missen dat er een dwerg geboren werd, en fokken dan zonder het te weten dragers (50% van het nest) en weten dan ook niet dat beide ouderdieren drager zijn! Testen is dus de enige veilige manier. En het zou toch fantastisch zijn als Nederland over enkele jaren als eerste land zou kunnen zeggen dat hier uitsluitend dwerg-vrije honden worden geboren!

STEUN STICHTING SAARTJE

Wilt u meer informatie of wilt u de stichting steunen of als gastgezin een dwerghond opvangen; iedere bijdrage is welkom!

Stichting Saartje,
Honden met Hypofysaire Dwerggroei,
p/a Birkstraat 131, 3768 HE Soest
e-mail: saartje@stoethoeve.nl
Website: www.saartje.stoethoeve.nl
Bank ING Soest, nr.: 4936776.

• De Saarlooswolfhond Saartje, ruim 2 jaar oud en behandeld met groeihormoon en theroxine.

• De Duitse Herdershond dwerg Ids von Mayernhof met nestzusje Imke, 4 maanden oud.